

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Tömör Gábor ügyvéd által képviselt szám székhelyű felperesnek a dr. Forgács József ügyvéd által képviselt I.r., II.r., mindketten: szám alatti lakos alperesek ellen vállalkozói díj megfizetése iránt a Kiskőrösi Városi Bíróságon 5.P.20.083/2008. szám alatt folyt, és a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2.Pf.20.193/2010/3. számú ítéletével befejezett perében a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részében nem érintve hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I.r., és a II.r. alperes részére egyetemlegesen 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állam javára, az adóhatóság felhívására 183.200 (Egyszáznegyolcvanháromezer-kettőszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes az alperesekkel 2002. augusztus 28-án kötött vállalkozási szerződéssel elvállalta a ... hrsz-ú ingatlanon egy családi ház építését. A kivitelezés kezdésének időpontját 2002. június 10-ében, míg a befejezés határidejét 2002. november 30-ában, a felperest megillető vállalkozói díjat nettó 11.296.402 forintban határozták meg. A felperes késedelmes teljesítése esetére napi 20.000 forint kötbérfizetési kötelezettséget vállalt. A kivitelezés folytatása során a felperes öt részszámlát állított ki, összesen bruttó 11.395.007 forintról, amely számlákat az alperesek kiegyenlítettek.

A felperes a szerződésben kikötött határidőre a szerződést nem teljesítette. A nyílászárók elhelyezésére 2002. december 21. és 22. között más vállalkozó által került sor. 2003. január 6-tól a felperes belső él javításokat végzett, amelyek során a nyílászárók

üveg és fa felülete habarccsal szennyeződött, ennek következtében a szerkezetek felületein színárnyalatbeli eltérés mutatkozott. A felek között ezen hiba javítási módja, illetve egyéb kivitelezési hibák miatt vita keletkezett, ezért a felperes az építkezésen utoljára 2003. január 22-én végzett munkát. Az építési naplóban 2003. február 21-én a felperes rögzítette, hogy 2003. február 17-én közölte a megrendelővel, hogy a kivitelezési munkákat nem kívánja tovább folytatni, amit az alperesek 2003. február 21-én elfogadtak. A felperes S. M. szakértővel, az alperesek G. P. szakértővel készítették szakértői véleményt a felperes által teljesített munkák felülvizsgálatára. A felperes bruttó 4.031.230 forintról kiállított végszámláját az alperesek nem egyenlítették ki.

A felperes módosított keresetében 4.952.860 forint és járulékai vállalkozói díj megfizetésére kérte kötelezni egyetemlegesen az alpereseket, akik a kereset elutasítását bruttó 5.557.341 forint beszámítási igény érvényesítésére figyelemmel kérték. Nem vagy hiányosan elkészült munkák értéke címén bruttó 1.068.474 forint, hibák kijavításának költsége címén 1.010.520 forint, nyílászárók hibájának kijavítása folytán 1.149.982 forint, míg késedelmi kötbérként 1.860.000 forint, villanyszerelési munkák javítási költségére 468.338 forint javukra történő elszámolását kérték.

A másodfokú bíróság jogerős ítéletével a keresetnek részben helyt adó elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította, a felperest az alperesek javára perköltség megfizetésére kötelezte. A másodfokú bíróság az ítélethozatala során abból indult ki, hogy a felperes az alperesekkel szemben a kereset előterjesztéséig nem érvényesítette a 4.952.860 forintos igényét. Nem volt vitatott, hogy a költségvetésben 600.000 forint költségvonzattal feltüntetett 2 db SCHIEDEL kémény helyett egy készült el, valamint 50.000 forint értékben egy falazott kémény valósult meg, így a felperes módosított keresete a szerződés szerinti ÁFA felszámítás mellett 268.750 forint el nem végzett munkadíjat is tartalmazott. A másodfokú bíróság R. L. szakértői véleményét ítélethozatala alapjául elfogadva megállapította, hogy a felperes hibásan és hiányosan teljesített, amelyre figyelemmel az alperesek beszámítási kifogását - a hibák javítási költsége címén bruttó 1.052.738 forintban, míg az el nem végzett munkák értékét bruttó 1.112.994 forintban meghatározva -, ebben a körben 2.165.618 forintban megalapozottnak ítélte.

A bíróság jogszerűnek találta, hogy az alperesek a nyílászárók hibáit a gyártóval javíttatták ki, ezért elszámolta a nyílászárók sérülésének javítására - számlával dokumentáltan - alperesek által kifizetett 1.149.982 forintot is az alperesek javára. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a szerződés szerinti 2002. november 30-i határidőre a vállalt kötelezettségeit nem

teljesítette. Miután a felperes közlését, miszerint a munkálatokat továbbiakban nem folytatja, az építési naplóban 2003. február 21-én történt bejegyzéssel az alperesek elfogadták, a jogerős ítélet értelmében a szerződés ezen a napon közös megegyezéssel megszűnt. Ennek megfelelően a másodfokú bíróság 83 nap időszakra nézve napi 20.000 forint kötbér alapulvételével 1.660.000 forint összegben ítélte alaposnak az alperesek kötbér címén érvényesített beszámítási igényét, miután arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a késedelem alól nem tudta magát kimenteni, ugyanakkor a felperes kötbér mérséklésére irányuló igényét is alaptalannak találta.

A másodfokú bíróság a felek közötti elszámolást akként végezte el, hogy a módosított kereset szerinti követelésből az alappal érvényesített beszámítási kifogásra tekintettel levonta az el nem készített kémény költségét, a hiányos teljesítés miatti munkadíjat, a hibás teljesítésből eredő javítási költséget, valamint a kötbér összegét. Ennek eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alperesek Ptk. 296. § (1) bekezdése szerint érvényesített beszámítási igénye meghaladta a kereset összegét, ezért a felperes keresetét elutasította. A jogerős ítélet értelmében erre figyelemmel az alperesek teljes egészében pernyertesek, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperesek perköltségének viselésére.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az alperesek 3.053.742 forint és járulékai megfizetésére történő kötelezését kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 213. § (1) bekezdését, a 147. § (1) bekezdését, a 78. § - 81. § rendelkezéseit, a Ptk. 402. §-át.

Érvelése értelmében a meg nem fizetett vállalkozói díj összege a felek között nem volt vitás, az alperesek a tartozásukat elismerték, ezért a keresete mind a jogalap, mind az összegaszerűség vonatkozásában megalapozott volt. Sérelmezte, hogy erről a bíróság nem rendelkezett, így megsértette a Pp. 213. § (1) bekezdésében írtakat, és helytelen következtetésre jutott a pernyertesség-vesztesség aránya tekintetében is. Kifogásolta a másodfokú bíróság azon megállapítását, miszerint teljes egészében pervesztesnek minősül, és ekként köteles a perköltség viselésére, különös tekintettel a Pp. 147. § (1) bekezdésére, amelynek alapján a beszámítási kifogás nem minősül keresetnek.

A beszámítási kifogás körében lényegében nem sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság R. L. szakvéleményét fogadta el, azonban szerinte a másodfokú bíróság tévesen számolt. Előadta, hogy R. L. a szakértői véleményében javítási, takarítási munkák, és értékcsökkenés ellenértékeként 945.300 forint + ÁFA értéket

határozott meg, míg az el nem készült munkák értékét 319.200 forint + ÁFA összegre tette. Ez az összeg azonban szerintem már tartalmazza a nyílászárók javításával kapcsolatos költségeket, valamint a falazott kéménnyel összefüggő értékcsökkenést is, így a helyes számításnak megfelelően javítási költség és el nem végzett munka ellenértéke 992.095 forint + ÁFA, amellyel szemben a másodfokú bíróság iratellenesen vett alapul 2.165.618 forintot.

Kifogásolta, hogy a bíróság a nyílászárók cseréjével kapcsolatban 1.149.982 forintot számolt el a terhére. Ennek az összegnek az elfogadását aggályosnak tartja, mivel S. M. szakértő a nyílászárók értékcsökkenését 275.400 forintban, míg R. L. szakértő a javítás és értékcsökkenés összegét csupán 103.200 forintban állapította meg. Szerinte az elváltozásokra tekintettel a nyílászárók javításra, cserére történő elszállítása indokolatlan volt.

Arra hivatkozott, hogy a késedelmi kötbér felszámolása jogszerűtlen, egyrészt azért, mivel az a hibáján kívül (víz, villanszerelés, gépészet csúszása, illetőleg nyílászárók késedelmes megrendelése) következett be, másrészt az alpereseknek a munkavégzés felfüggesztésére irányuló kérelme eredményezte a késedelmet. Szerinte bizonyította, hogy a más vállalkozók által végzett szakipari munkálatok, illetve a nyílászárók késedelmes megrendelése akadályozta a teljesítésben. Előadta, hogy a munkálatok alperesi hozzájárulással kerültek 2003. január 22-én felfüggesztésre. Érvelése értelmében a késedelmi kötbér megállapítása esetén is indokolt annak mérséklése.

Számításai szerint a jogszerűen igényelt 4.952.860 forint összeggel szemben az alperesek javára hibás teljesítés miatt 1.240.118 forint, a nyílászárók javítása címén 129.000 forint, kötbérként - maximum 53 nappal számolva 10.000 forint alapul vételével - 530.000 forint, összesen 1.899.118 forint vehető figyelembe, így őt 3.053.742 forint illeti meg.

Előadta, hogy a másodfokú bíróság levezetését követve sem jogszerű az a megállapítás, hogy az alperesi beszámítási kifogás a követelését teljesen megszüntette, mivel szerintem 442.860 forint és kamatai ezen számításoknak megfelelően is jár a részére.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a keresetét 3.053.742 forintot meghaladóan elutasító rendelkezés tekintetében a jogerős ítéletet nem támadta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálatát csak jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni.

A Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben elő kell adni - a jogszabálysértés megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja. A Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Mindezen rendelkezésekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás során csupán azt vizsgálhatta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A másodfokú bíróság - az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva - a felperes keresetét elutasította, így döntése kiterjedt a felperes által a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre, ezért alaptalanul hivatkozott a felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 213. § (1) bekezdésének megsértésére. A perben viszontkereset előterjesztésére nem került sor, viszontkeresetről a bíróságnak döntenie nem kellett, ezért a Pp. 147. § (1) bekezdését sem sérti a jogerős ítélet. A bíróság döntött az alperesek által érvényesített beszámítási kifogásról is. A bírói gyakorlatnak megfelelően a beszámítási kifogásra - mint ahogy az ellenkérelemre is - csak az indokolásban kell kitérni, ezért - miután az alperesek által érvényesített beszámítási igény meghaladta az érvényesített kereset összegét - a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül rendelkezett a kereset elutasításáról.

A másodfokú bíróság a felperes keresetét teljes egészében elutasította, erre figyelemmel jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy az alperesek teljes egészében pernyertesek lettek. A felperes pervesztességét illetően közömbös, hogy a bíróság a keresetet anyagi vagy eljárásjogi okból utasította el. Az alperesek a beszámítási igényük előterjesztésével célszerűen védekeztek, elérték, hogy a bíróság nem kötelezte őket a kereseti összeg megfizetésére, ezért a felperes alaptalanul hivatkozott a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 78. § - 81. § rendelkezéseinek megsértésére.

A másodfokú bíróság a felek közötti elszámolás során abból indult ki, hogy a felperes jogszerűen követelte az alperesekkel szemben korábban nem érvényesített igényét, összesen 4.952.860 forintot. Miután nem volt vitatott a felek között, hogy a költségvetésben feltüntetett 2 db SCHIEDEL kémény helyett egy készült el, valamint 50.000 forint értékben egy falazott kémény létesült, helytállóan végezte el a másodfokú bíróság a felek közötti elszámolást ezen

összegekre figyelemmel, ezért a jogerős ítélet a Ptk. 402. § (1) bekezdését sem sérti, mivel a másodfokú bíróság ítélete szerint is kötelesek voltak az alperesek a felperes javára vállalkozói díjat fizetni. A Ptk. 296. § (1) bekezdésének megfelelően a beszámításnak kötelelem megszűntető joghatása van - ami a teljesítéssel azonos joghatást jelent (EBH 2007.1615.) - ezért a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül ítélte alaptalannak a felperes keresetét, mivel jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy az alperesek által jogszerűen beszámított követelések meghaladták a felperes által érvényesített kereset összegét.

Tévesen hivatkozott a felperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy R. L. a szakértői véleményében az el nem készült munkák értékét 319.200 forint + ÁFA összegre tette. A szakértő a szakértői véleményének 22. és 23. oldalán mennyiségi hiányként vette figyelembe a vakolási, a hőszigetelési, a fólia terítési és az aljzatbetonozási munkák értékét, összesen nettó 890.395 forintot, bruttó 1.112.994 forintot, így ezzel az összeggel helytállóan számolt a másodfokú bíróság. A szakértői vélemény alapján a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg a javítási, takarítási munkák, illetve az értékcsökkenés összegét is - levonva a fa nyílászárók tisztításának és a sérült homlokzati fa nyílászárók javasolt értékcsökkenésének összegét - bruttó 1.052.625 forintban, ezért - a felülvizsgálati kérelemben írtakkal szemben - megalapozottan számolt el az alperesek javára ebben a körben 2.165.618 forintot.

Alaptalanul sérelmezte a felperes a felülvizsgálati kérelmében a nyílászárók javításával kapcsolatban a terhére 1.149.982 forint javítási költség elszámolását.

Az alperesek számlákkal bizonyították a javítások költségét. Miközben szakvéleményeiket fenntartották, S. M. szakértő és R. L. szakértő az ... sorszámú jegyzőkönyvbe foglaltan - az együttes meghallgatásuk során - elfogadták a ... Kft. szakmai véleményét a nyílászárók kapcsán. S. P. szakértő megállapította, hogy a meghibásodott nyílászáró szerkezetek javíthatósági árérték arányának helyreállítására csak és kizárólag a gyártó volt jogosult eljárni. D. I. tanúvallomása is alátámasztotta, hogy indokolt és szükséges volt a javításokat a gyártó cégnél elvégeztetni. A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló és okszerű mérlegelése alapján ítélte alaposnak ebben a körben az alperesek 1.149.982 forint iránti beszámítási igényét.

A bírói gyakorlat értelmében a bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozó jogszabály megsértéséről csak akkor lehet szó, ha a bíróság által megállapított tényállás az iratok tartalmával ellentétes (iratellenes), illetőleg a bíróság a bizonyítékok egybevetése és összességükben való értékelése során

okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó következtetésre jutott.

A bíróság a lefolytatott bizonyítás eredményének mérlegelése alapján az említett hibáktól mentesen és a Pp. 221. §-ának (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének eleget téve jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a felperes késedelme a szerződés közös megegyezéssel való megszűnésének időpontjáig 2003. február 21-ig tartott. A bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a késedelem alól nem tudta magát kimenteni, és - a bírói gyakorlatra is helytállóan utalva -, hogy a kötbér mérséklésének feltételei nem álltak fenn, ezért helytállóan határozta meg a felperes kötbérfizetési kötelezettségét 83 napos időszakra nézve napi 20.000 forint kötbér alapulvételével 1.660.000 forintban.

A bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló és okszerű mérlegelése alapján állapította meg a tényállást, és megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az alperesek által jogszerűen érvényesített igények beszámítása folytán a felperes keresete alaptalan. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok eltérő értékelésének (az ún. felülmérlegelésnek) pedig nincs helye (BH 1999.44.).

A kifejtettek értelmében a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta. A Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelően kötelezte a felperest az alperesek javára felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, míg a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére figyelemmel a feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték viselésére.

Budapest, 2011. február 24.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartal Géza s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró